C/2025/3999

20.8.2025

RÅDETS HENSTILLING

af 8. juli 2025

om Slovakiets økonomiske, sociale, beskæftigelsesmæssige, strukturelle og budgetmæssige politikker

(C/2025/3999)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Europa-Parlamentets og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1263 af 29. april 2024 om effektiv samordning af de økonomiske politikker og om multilateral budgetovervågning samt om ophævelse af Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 ([1]), særlig artikel 3, stk. 3,

som henviser til Europa-Parlamentets og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) nr. 1176/2011 af 16. november 2011 om forebyggelse og korrektion af makroøkonomiske ubalancer ([2]), særlig artikel 6, stk. 1,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

Generelle betragtninger

(1) I forordning (EU) 2024/1263, som trådte i kraft den 30. april 2024, præciseres formålet med rammen for økonomisk styring, som tager sigte på dels at fremme sunde og holdbare offentlige finanser, bæredygtig og inklusiv vækst samt modstandsdygtighed gennem reformer og investeringer, dels at forhindre uforholdsmæssigt store offentlige underskud. Det fastsættes i forordningen, at Rådet og Kommissionen foretager multilateral overvågning inden for rammerne af det europæiske semester i overensstemmelse med målsætningerne og bestemmelserne i TEUF. Det europæiske semester indbefatter navnlig udformning samt overvågning af gennemførelsen af de landespecifikke henstillinger. Forordningen fremmer desuden det nationale ejerskab til finanspolitikken, og der lægges større vægt på det mellemfristede sigte sammen med en mere effektiv og sammenhængende håndhævelse. Hver medlemsstat skal forelægge Rådet og Kommissionen en national mellemfristet plan for finans- og strukturpolitiske tiltag, som indeholder medlemsstatens finanspolitiske tilsagn samt reform- og investeringstilsagn og dækker en periode på fire eller fem år, afhængigt af den nationale valgperiodes varighed. Nettoudgiftskursen ([3]) i disse planer skal opfylde kravene i forordningen, herunder kravene om, at den offentlige gæld skal bringes eller fastholdes på en troværdig nedadgående kurs ved udgangen af tilpasningsperioden, eller at den skal forblive på et forsvarligt niveau under 60 % af bruttonationalproduktet (BNP), og at det offentlige underskud skal bringes og/eller fastholdes under traktatens referenceværdi på 3 % af BNP på mellemlang sigt. Hvis en medlemsstat giver tilsagn om at gennemføre et sæt relevante reformer og investeringer i overensstemmelse med kriterierne i forordningen, kan tilpasningsperioden forlænges med op til tre år.

([1]) EUT L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj.
([2]) EUT L 306 af 23.11.2011, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2011/1176/oj.
([3]) Nettoudgifter som defineret i artikel 2, nr. 2), i forordning (EU) 2024/1263: »nettoudgifter« offentlige udgifter, eksklusive i) renteudgifter, ii) diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden, iii) udgifter til EU-programmer, der fuldt ud modsvares af indtægter fra EU-midler, iv) nationale udgifter til medfinansiering af programmer finansieret af Unionen, v) konjunkturbestemte elementer af udgifter til arbejdsløshedsunderstøttelse samt vi) engangsforanstaltninger og andre midlertidige foranstaltninger.

(2) Europa-Parlamentets og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 ([4]), som oprettede genopretnings- og resiliensfaciliteten, trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelse af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af Unionen. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker bidrager den til økonomisk og social genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, navnlig reformer og investeringer, der fremmer den grønne og den digitale omstilling og gør medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i Unionen og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder.

(3) Europa-Parlamentets og Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 ([5]) (»REPowerEU-forordningen«), der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på at udfase Unionens afhængighed af importen af fossile brændstoffer fra Rusland. Dette bidrager til at opnå energisikkerhed og diversificere Unionens energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringskapaciteten og energieffektiviteten. Slovakiet tilføjede et nyt REPowerEU-kapitel til sin nationale genopretnings- og resiliensplan for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene.

(4) Den 29. april 2021 indgav Slovakiet sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af nævnte forordnings artikel 19 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingsretningslinjerne i bilag V. Den 13. juli 2021 vedtog Rådet en gennemførelsesafgørelse om godkendelse af vurderingen af Slovakiets genopretnings- og resiliensplan ([6]), som blev ændret den 14. juli 2023 i henhold til artikel 18, stk. 2, for at ajourføre det maksimale finansielle bidrag til den ikketilbagebetalingspligtige finansielle støtte samt for at tilføje kapitlet om REPowerEU ([7]). Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, har vedtaget en afgørelse om, at Slovakiet på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål for den samme reform eller investering ikke er blevet tilbagerullet.

(5) Den 21. januar 2025 vedtog Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen en henstilling om godkendelse af Slovakiets nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag ([8]). Planen blev forelagt i overensstemmelse med artikel 11 og artikel 36, stk. 1, litra a), i forordning (EU) 2024/1263, dækker perioden 2025-2028 og fremlægger en finanspolitisk tilpasning over fire år.

(6) Den 26. november 2024 vedtog Kommissionen en udtalelse om Slovakiets udkast til budgetplan for 2025. Samme dag vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 rapporten om varslingsmekanismen 2025, hvori Slovakiet blev udpeget som en af de medlemsstater, for hvilken der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet samt et forslag til den fælles rapport om beskæftigelsen 2025, hvori gennemførelsen af beskæftigelsesretningslinjerne og principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder analyseres. Rådet vedtog henstillingen om den økonomiske politik i euroområdet den 13. maj 2025 ([9]) og den fælles rapport om beskæftigelsen den 10. marts 2025.

([4]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/241/oj).

([5]) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2023/435/oj).

([6]) Rådets gennemførelsesafgørelse af 13. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Slovakiets genopretnings- og resiliensplan (ST 10156/21; ST 10156/2021 ADD 1; ST 10156/2021 COR 1).

([7]) Rådets gennemførelsesafgørelse af 14. juli 2023 om ændring af gennemførelsesafgørelsen af 13. juli 2021 om godkendelse af vurderingen af Slovakiets genopretnings- og resiliensplan (ST 11205/2023 INIT, ST 11205/2023 ADD 1).

([8]) Rådets henstilling af 21. januar 2025 om godkendelse af Slovakiets nationale mellemfristede plan for finans- og strukturpolitiske tiltag (EUT C, 2025/645, 10.2.2025).

([9]) Rådets henstilling af 13. maj 2025 om den økonomiske politik i euroområdet (EUT C, C/2025/2782, 22.5.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/2782/oj).

(7) Den 29. januar 2025 offentliggjorde Kommissionen konkurrenceevnekompasset, som udgør en strategisk ramme med henblik på at styrke EU's globale konkurrenceevne i de næste fem år. Kompasset indeholder tre omstillingsforudsætninger for bæredygtig økonomisk vækst: i) innovation, ii) dekarbonisering og konkurrenceevne og iii) sikkerhed. For at mindske innovationskløften vil EU fremme den industrielle innovation, støtte vækst i opstartsvirksomheder gennem initiativer såsom opstarts- og opskaleringsstrategien for EU og fremme anvendelsen af avancerede teknologier som f.eks. kunstig intelligens og kvantecomputing. For at skabe en grønnere økonomi har Kommissionen præsenteret en omfattende handlingsplan for energi til overkommelige priser og en aftale om ren industri, som skal sikre, at omstillingen til ren energi forbliver omkostningseffektiv og konkurrencevenlig – særligt for energiintensive sektorer – og er en drivkraft for vækst. Unionen er fast besluttet på at styrke sine globale handelspartnerskaber, diversificere sine forsyningskæder og sikre adgang til kritiske råstoffer og rene energikilder for at mindske afhængighedsforholdene og øge sikkerheden. Disse prioriteter understøttes af horisontale katalysatorer, som består i reguleringsmæssig forenkling, uddybning af det indre marked, finansiering af konkurrenceevne, en opsparings- og investeringsunion, fremme af færdigheder og kvalitetsjob samt bedre koordinering af EU-politikker. Konkurrenceevnekompasset er afstemt med det europæiske semester, hvilket sikrer, at medlemsstaternes økonomiske politikker stemmer overens med Kommissionens strategiske målsætninger, og at der således skabes en fælles tilgang til økonomisk styring, der fremmer bæredygtig vækst, innovation og modstandsdygtighed i hele Unionen.

(8) I 2025 forløber det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker fortsat sideløbende med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Fuld gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanerne er fortsat vigtig for opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, idet planerne bidrager effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger, som er udstedt i de senere år. Disse landespecifikke henstillinger er fortsat lige relevante for vurderingen af de ændrede genopretnings- og resiliensplaner i overensstemmelse med artikel 21 i forordning (EU) 2021/241.

(9) De landespecifikke henstillinger for 2025 dækker centrale økonomipolitiske udfordringer, som ikke håndteres i tilstrækkelig grad gennem de foranstaltninger, der indgår i genopretnings- og resiliensplanerne, idet der tages hensyn til relevante udfordringer identificeret i de landespecifikke henstillinger fra 2019-2024.

(10) Den 4. juni 2025 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Slovakiet 2025. Heri foretages der en vurdering af Slovakiets fremskridt med efterlevelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, og der gøres status over Slovakiets gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse udpeges i landerapporten de mest presserende udfordringer, som Slovakiet står over for. Rapporten indeholder også en vurdering af Slovakiets fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelsen af Unionens overordnede mål for 2030 vedrørende beskæftigelse, færdigheder og bekæmpelse af fattigdom og social udstødelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af De Forenede Nationers verdensmål for bæredygtig udvikling.

(11) Kommissionen har foretaget en dybdegående undersøgelse for Slovakiet i henhold til artikel 5 i forordning (EU) nr. 1176/2011. De væsentligste resultater af Kommissionens undersøgelse af de makroøkonomiske sårbarheder i Slovakiet med henblik på nævnte forordning blev offentliggjort den 13. maj 2025 ([10]). Den 4. juni 2025 konkluderede Kommissionen, at Slovakiet er berørt af makroøkonomiske ubalancer. Trods visse forbedringer er der især fortsat sårbarheder relateret til omkostningskonkurrenceevnen, betalingsbalancen og boligmarkedet, mens der er sket en større forbedring med hensyn til husholdningernes gæld, men de politiske tiltag har været begrænsede. Væksten i inflationen og enhedslønomkostningerne er aftaget betydeligt, men der er stadig markante forskelle over for euroområdet og resten af EU, f.eks. med hensyn til kerneinflationen. Efter en markant forbedring i 2023 som følge af lavere energipriser, blev underskuddet på betalingsbalancens løbende poster en anelse forværret i 2024 som følge af svag eksport og stigende import i lyset af en tiltagende indenlandsk efterspørgsel. Underskuddet på betalingsbalancens løbende poster ventes at stige yderligere i år. Samtidig er der ingen tegn på fald i det store offentlige underskud. Boligpriserne begyndte også atter at stige i 2024, mens faldet i boligbyggeriet udgør et pres på det allerede stramme boligudbud. Efter flere år med støtte stigninger i husholdningernes gæld har de højere renter sænket efterspørgslen efter realkredit i de seneste to år, og husholdningernes gældskvote er faldet i de seneste år. Efterhånden som finansieringsbetingelserne er lettet i løbet af 2024 og begyndelsen af 2025 er husholdningernes gældsoptagning imidlertid begyndt at stige på det seneste og understøttes yderligere af en stigende disponibel realindkomst i en situation med stramhed på arbejdsmarkedet. Nævnereffekten begynder at have mindre betydning, og husholdningernes gældskvote vil derfor muligvis stabilisere sig eller falde mindre på kort sigt end tidligere, mens den dog stadig vil ligge under EU-gennemsnittet i en situation med en solid banksektor. Der er kun truffet begrænsede politiske tiltag. For at bremse inflationen er energistøtteforanstaltningerne til fordel for husholdningerne blevet forlænget. Denne ikkemålrettede foranstaltning er imidlertid blevet en af de førende drivkræfter bag de store underskud på statsbudgettet og på betalingsbalancens løbende poster. Der er truffet begrænsede foranstaltninger til

([10]) SWD(2025) 125 final.

at forbedre arbejdsproduktiviteten og erhvervsklimaet. I april trådte en ændring af byggeloven i kraft, som har til formål at strømline byggeprocedurerne.

Vurdering af den årlige statusrapport

(12) Den 21. januar 2025 rettede Rådet en henstilling til Slovakiet med følgende maksimale vækstrater i nettoudgifterne: 3,8 % i 2025, 0,9 % i 2026, 1,6 % i 2027 og 1,5 % i 2028, hvilket svarer til maksimale kumulerede vækstrater – beregnet med 2023 som basisår – på 10,3 % i 2025, 11,2 % i 2026, 13,0 % i 2027 og 14,8 % i 2028. I 2025-2027 stemmer disse maksimale vækstrater i nettoudgifterne overens med den korrigerende kurs i overensstemmelse med artikel 3, stk. 4, i forordning (EF) nr. 1467/97 som henstillet af Rådet den 21. januar 2025 med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stor underskud til ophør ([11]). Den 30. april 2025 forelagde Slovakiet sin årlige statusrapport ([12]) om de foranstaltninger, der er truffet som reaktion på Rådets henstilling af 21. januar 2025 med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør, og om gennemførelsen af reformer og investeringer som reaktion på de vigtigste udfordringer, der er identificeret inden for rammerne af de landespecifikke henstillinger under det europæiske semester. Den årlige statusrapport afspejler også Slovakiets halvårlige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af Slovakiets genopretnings- og resiliensplan, jf. artikel 27 i forordning (EU) 2021/241.

(13) Ruslands angrebskrig mod Ukraine og dens følgevirkninger udgør en eksistentiel udfordring for Den Europæiske Union. Kommissionen har anbefalet en koordineret aktivering af stabilitets- og vækstpagtens nationale undtagelsesklausul for at støtte EU's bestræbelser på at sikre en hurtig og betydelig forøgelse af forsvarsudgifterne, og Det Europæiske Råd bifaldt forslaget på sit møde den 6. marts 2025. Efter Slovakiets anmodning af 30. april 2025 vedtog Rådet den 8. juli 2025 på grundlag af en henstilling fra Kommissionen en henstilling om tilladelse til Slovakiet til at afvige fra og overskride de anbefalede maksimale vækstrater i nettoudgifterne ([13]).

(14) Ifølge data valideret af Eurostat ([14]) steg Slovakiets offentlige underskud fra 5,2 % af BNP i 2023 til et underskud på 5,3 % i 2024, mens den offentlige gæld steg fra 55,6 % af BNP ved udgangen af 2023 til 59,3 % ved udgangen af 2024. Ifølge Kommissionens beregninger svarer denne udvikling til en vækstrate i nettoudgifterne på 5,4 % i 2024. Ifølge den årlige statusrapport anslår Slovakiet, at væksten i nettoudgifter udgjorde 3,0 % i 2024. Kommissionen anslår, at væksten i nettoudgifter var højere end antaget i den årlige statusrapport. Forskellen mellem Kommissionens beregninger og de nationale myndigheders skøn skyldes lavere udgifter finansieret af EU i 2023, som blev anvendt i de antagelser, der ligger til grund for den årlige statusrapport. Ifølge Kommissionens estimater var den finanspolitiske kurs ([15]), som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, kontraktiv med 2,2 % af BNP i 2024.

(15) Ifølge den årlige statusrapport forventes der i det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for Slovakiets budgetfremskrivninger, en realvækst i BNP på 1,9 % i både 2025 og 2026, mens HICP-inflationen ventes at ligge på 3,9 % i 2025 og 3,7 % i 2026. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes det reale BNP at stige med 1,5 % i 2025 og 1,4 % i 2026, mens HICP-inflationen ventes at ligge på 4,0 % i 2025 og 2,9 % i 2026.

(16) Ifølge den årlige statusrapport ventes det offentlige underskud at falde til 4,9 % af BNP i 2025, mens den offentlige gældskvote ventes at stige til 61,1 % ved udgangen af 2025. Denne udvikling svarer til en vækst i nettoudgifterne på 3,6 % i 2025. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 forventes der et offentligt underskud på 4,9 % af BNP i 2025. Faldet i underskuddet i 2025 afspejler hovedsagelig de indtægtsforøgende konsolideringsforanstaltninger, som den slovakiske regering har vedtaget for 2025. Ifølge Kommissionens beregninger svarer dette til en vækst i nettoudgifterne på 3,8 % i 2025. Ifølge Kommissionens estimater forventes den finanspolitiske kurs, som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, at være stort set neutral med 0,2 % af BNP i 2025. Den offentlige gældskvote ventes at stige til 60,9 % ved udgangen af 2025. Stigningen i gældskvoten i 2025 afspejler hovedsagelig det store primære underskud.

([11]) Rådets henstilling med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud i Slovakiet til ophør, ST 5039/25.

([12]) De årlige statusrapporter 2025 findes på: https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/preventive-arm/annual-progress-reports_en.

([13]) Rådets henstilling af 8. juli 2025 om tilladelse til Slovakiet til at afvige fra de maksimale vækstrater i nettoudgifterne som fastsat af Rådet i henhold til forordning (EU) 2024/1263 (aktivering af den nationale undtagelsesklausul), EUT C, C/2025/3974, 20.8.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3974/oj.

([14]) Eurostat – euroindikatorer, 22.4.2025.

([15]) Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra den årlige ændring i den underliggende offentlige budgetstilling. Den bruges til at bedømme den økonomiske impuls fra finanspolitiske tiltag, både dem, der finansieres nationalt, og dem, der finansieres over EU-budgettet. Den finanspolitiske kurs måles som forskellen mellem i) den potentielle vækst på mellemlang sigt og ii) ændringen i de primære udgifter ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og inkl. udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde.

(17) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 forventes der at blive finansieret offentlige udgifter med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten svarende til 1,4 % af BNP i 2025 sammenlignet med 0,7 % af BNP i 2024. De udgifter, der finansieres med ikketilbagebetalingspligtig støtte fra genopretnings- og resiliensfaciliteten, vil muliggøre investeringer af høj kvalitet og produktivitetsfremmende reformer uden direkte indvirkning på Slovakiets offentlige saldo og offentlige gæld.

(18) Slovakiets offentlige forsvarsudgifter udgjorde 1,4 % af BNP i 2021, 1,0 % af BNP i 2022 og 1,2 % af BNP i 2023 ([16]). Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes forsvarsudgifterne at udgøre 1,3 % af BNP i 2024 og 2,3 % af BNP i 2025. Dette svarer til en stigning på 0,9 procentpoint af BNP i forhold til 2021. Slovakiet anslår, at udgifterne til forsvar udgør 1,4 % af BNP i 2024 og 2,3 % af BNP i 2025. I den periode, hvor den nationale undtagelsesklausul er aktiveret (2025-2028), har Slovakiet mulighed for at omprioritere de offentlige udgifter eller øge de offentlige indtægter, således at de varigt højere forsvarsudgifter ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare.

(19) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes nettoudgifterne i Slovakiet at stige med 3,8 % i 2025 og med 9,3 % i 2024 og 2025 samlet set. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 ventes væksten i nettoudgifter i Slovakiet i 2025 at ligge under den anbefalede maksimale vækstrate, der er fastsat i henhold til den korrigerende kurs, både årligt og kumuleret for 2024 og 2025 samlet set. Proceduren i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud over for Slovakiet suspenderes derfor.

(20) Ifølge den årlige statusrapport ventes det offentlige underskud at falde til 4,5 % af BNP i 2026, mens den offentlige gældskvote ventes at stige til 63,3 % ved udgangen af 2026. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2025 et offentligt underskud på 5,1 % af BNP i 2026. Stigningen i underskuddet i 2026 afspejler hovedsagelig en forværring af de makroøkonomiske udsigter kombineret med vedvarende udgiftsforøgende diskretionære foranstaltninger, navnlig en permanent 13. pensionsudbetaling eller en stigning i sundhedsudgifterne. Denne udvikling svarer til en vækst i nettoudgifterne på 3,9 % i 2026. Ifølge Kommissionens estimater forventes den finanspolitiske kurs, som omfatter både nationalt finansierede og EU-finansierede udgifter, at være neutral i 2026. Finanspolitisk konsolidering kan også bidrage til at forbedre stillingen over for udlandet. Den offentlige gældskvote ventes ifølge Kommissionen at stige til 63,0 % ved udgangen af 2026. Stigningen i gældskvoten i 2026 afspejler hovedsagelig det store primære underskud.

Vigtigste politiske udfordringer

(21) I 2024 oversteg Slovakiets skattekile (beskatning af lønindkomst) EU-gennemsnittet for lavtlønnede med en sats på 38,2 % for personer, der tjener 50 % af gennemsnitslønnen, sammenlignet med EU-gennemsnittet på 31,8 %. Kilen lå imidlertid tættere på EU-gennemsnittet ved højere indkomstniveauer, hvilket tyder på, at skattebyrden er relativt større for lavtlønnede. Ejendomsskatteindtægterne i 2023 var lave, idet de lå på 0,4 % af BNP sammenlignet med EU-gennemsnittet på 1,9 %, primært på grund af det områdebaserede ejendomsbeskatningssystem i Slovakiet, som ikke tager højde for aspekter som placering eller markedsværdi i den finanspolitiske beregning. Dette resulterer i stagnerende skatteindtægter i en situation med stigende boligpriser i de seneste år og udfordringer relateret til retfærdighed og lighed. Desuden ligger indtægterne fra Slovakiets miljøbeskatning, navnlig på områder som transport, forurening og naturressourcer, konsekvent under EU-gennemsnittet. Den effektive CO2-sats i Slovakiet er 64,1 EUR pr. ton CO2, hvilket er betydeligt lavere end EU-gennemsnittet på 84,8 EUR, hvilket tyder på svagere økonomiske incitamenter til at reducere emissionerne. Slovakiet træffer foranstaltninger til at øge effektiviteten af sit skatteopkrævningssystem ved at investere i IT-infrastruktur og gennemføre en omfattende digital omstillingsstrategi. Selv om momsgabet er indsnævret betydeligt i de seneste år, er det stadig betydeligt højere end EU-gennemsnittet. For at afhjælpe store offentlige underskud har Slovakiet indført foranstaltninger, der har til formål at øge de offentlige indtægter, hvilket har en negativ indvirkning på priskonkurrenceevnen og resulterer i en ujævn ressourcefordeling. Navnlig hæmmer den nyligt indførte afgift på finansielle transaktioner erhvervsklimaet, bidrager til højere priser og tilskynder til anvendelse af kontantbetalinger, hvilket giver anledning til betænkeligheder med hensyn til potentiel skatteunddragelse. Desuden har regeringen udvidet foranstaltninger, der har til formål at afbøde de sociale virkninger af høje energipriser. Disse foranstaltninger er imidlertid ikke rettet mod sårbare personer og forvrider prissignalerne fra energimarkederne. Desuden hindrer den utilstrækkelige gennemførelse af de eksisterende udgiftsanalyser i budgetproceduren opnåelsen af potentielle besparelser, som kunne forbedre de offentlige finanser.

([16]) Eurostat, offentlige udgifter opdelt efter formålsklassifikationen for offentlig forvaltning og service (COFOG). På grund af metodologiske forskelle mellem COFOG- og NATO-definitionerne kan udgifter baseret på COFOG-definitionen afvige fra de udgifter, der er baseret på NATO-definitionen.

Fremme af digitaliseringen af skatteforvaltningen, navnlig inden for elektronisk fakturering og forhåndsudfyldte selvangivelser, kunne bidrage til at mindske lækager i skattesystemet, forenkle overholdelsen og reducere de dermed forbundne omkostninger.

(22) Slovakiet står fortsat over for en betydelig boligmangel, idet antallet af boliger pr. 1 000 indbyggere er blandt de laveste i OECD-landene. Boligbyggeriet ligger under EU-gennemsnittet og har været faldende siden udgangen af 2023. Der har også været en lignende nedadgående tendens i antallet af udstedte byggetilladelser ved udgangen af 2023. Dette skyldes Slovakiets ineffektive tilladelsesprocedurer, der skyldes stor administrativ fragmentering og utilstrækkelige ressourcer på kommunalt plan. At støtte boligudbuddet er også med til at begrænse risici i forbindelse med husholdningernes gæld. Desuden er lejemarkedet underudviklet, og de lovgivningsmæssige rammer ikke er befordrende for at favorisere huslejer frem for boligejerskab. Boligejerskab er fortsat det foretrukne valg for de fleste husholdninger i Slovakiet, da huslejerne er høje, og udbuddet af lejeboliger er lavt. Samtidig udgør det meget begrænsede udbud af socialt boligbyggeri – kun 2,8 % af boligmassen – en hindring for de mest sårbare personers adgang til boliger. Stigende boligpriser og fald i boligbyggeriet begrænser yderligere boligers tilgængelighed og prisoverkommelighed.

(23) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og med kriterium 2.2 i bilag V til samme forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Disse forventes at bidrage effektivt til at håndtere alle eller en betydelig del af de udfordringer, der er identificeret i de relevante landespecifikke henstillinger. Det er afgørende at afslutte den effektive gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen inden for denne stramme tidshorisont for at styrke Slovakiets langsigtede konkurrenceevne gennem den grønne og den digitale omstilling og samtidig sikre social retfærdighed. Kommissionens meddelelse NextGenerationEU – Frem mod 2026, der blev vedtaget den 4. juni 2025, præciserer den gældende tidsplan for facilitetens afslutning og indeholder en vejledning til medlemsstaterne om, hvordan de kan maksimere gennemførelsen senest den 31. august 2026, herunder om, hvordan de yderligere kan strømline deres genopretnings- og resiliensplaner, fastsætter, hvilke vigtigste muligheder der skal overvejes, når de revideres, og understreger betydningen af omhyggelig fælles planlægning forud for indgivelsen af de sidste betalingsanmodninger i 2026. Slovakiet har allerede gjort fremskridt med gennemførelsen af reformerne og investeringerne i sin genopretnings- og resiliensplan. For at opfylde tilsagnene i genopretnings- og resiliensplanen senest i august 2026 er det vigtigt, at Slovakiet intensiverer gennemførelsen af reformer og investeringer ved at sætte ind over for relevante udfordringer. Navnlig påvirker uforudsigelige lovgivningsmæssige rammer, administrative byrder og en fragmenteret forvaltningsstruktur samt ineffektive offentlige udbudsprocedurer og utilstrækkelig forberedelse af investeringsprojekter Slovakiets kapacitet til effektivt at gennemføre investeringsprojekter og absorbere EU-finansiering, hvilket i væsentlig grad hæmmer Slovakiets potentiale for innovation og økonomisk diversificering. Det er fortsat afgørende, at lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundet og andre relevante interessenter inddrages systematisk for at sikre et bredt ejerskab til og således en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen.

(24) Tempoet i gennemførelsen af programmet vedrørende samhørighedspolitikken i Slovakiet, som omfatter støtte fra Den Europæiske Fond for Regionaludvikling (EFRU), Fonden for Retfærdig Omstilling (FRO), Den Europæiske Socialfond Plus (ESF+) og Samhørighedsfonden, er taget til. Det er vigtigt at fortsætte bestræbelserne på at sikre en hurtig gennemførelse af dette program og samtidig sikre, at det skaber de størst mulige konkrete resultater. Slovakiet har allerede truffet foranstaltninger inden for rammerne af programmet vedrørende samhørighedspolitikken for at styrke konkurrenceevne og vækst og samtidig styrke den sociale samhørighed. Samtidig står Slovakiet fortsat over for udfordringer, herunder udfordringer, der vedrører forbedring af konkurrenceevnen i forbindelse med industriel omstilling, fremme af innovationskapaciteten, herunder til udvikling og fremstilling af kritiske teknologier, øget vandresiliens og boliger samt adgang til førskoleundervisning og børnepasning samt deltagelse på arbejdsmarkedet for dårligt stillede grupper. I henhold til artikel 18 i forordning (EU) 2021/1060 skal Slovakiet – som led i midtvejsgennemgangen af fondene under samhørighedspolitikken – gennemgå hvert enkelt program under hensyntagen til bl.a. de udfordringer, der er identificeret i de landespecifikke henstillinger fra 2024. Ved de forslag fra Kommissionen, som blev vedtaget den 1. april 2025 ([17]), blev fristen for indgivelse af vurderingen – for hvert program – af resultatet af midtvejsgennemgangen forlænget til efter den 31. marts 2025. Forslagene skaber desuden større fleksibilitet med hensyn til at bidrage til at fremskynde programgennemførelsen og øge incitamenterne for medlemsstaterne til at afsætte midler fra samhørighedspolitikken til fem af Unionens prioriterede strategiske områder, nemlig konkurrenceevne inden for strategiske teknologier, forsvar, boliger, vandresiliens og energiomstilling, og til investeringer i færdigheder i prioriterede sektorer, samtidig med at der fortsat fokuseres på personer i de mest sårbare situationer i ESF+-programmer.

([17]) Forslag til EUROPA-PARLAMENTETS OG RÅDETS FORORDNING om ændring af forordning (EU) 2021/1058 og (EU) 2021/1056 for så vidt angår særlige foranstaltninger til at adressere strategiske udfordringer i forbindelse med midtvejsgennemgangen (COM (2025) 123 final).

(25) Platformen for strategiske teknologier for Europa (STEP) giver mulighed for at investere inden for en central strategisk EU-prioritet ved at styrke EU's konkurrenceevne. STEP kanaliseres gennem 11 eksisterende EU-fonde. Medlemsstaterne kan også bidrage til InvestEU-programmet, som støtter investeringer i prioriterede områder. Slovakiet kan udnytte disse initiativer bedst muligt til at støtte udviklingen eller fremstillingen af kritiske teknologier, herunder rene og ressourceeffektive teknologier.

(26) Foruden de økonomiske og sociale udfordringer, som genopretnings- og resiliensplanen og andre EU-fonde er rettet mod, bør Slovakiet effektivt håndtere de resterende udfordringer i forbindelse med dekarbonisering og omstilling af industrien, udvikling af nulemissionsmobilitet, erhvervsklimaet og den offentlige forvaltning, digitalisering, forskning og innovation, retssystemet, arbejdsmarkedet, uddannelse og sundhedspleje.

(27) Det fremgår af konkurrenceevnekompasset, at alle institutioner på EU-plan, nationalt plan og lokalt plan skal yde en betydelig indsats for at skabe enklere regler og hurtigere administrative procedurer. Kommissionen har fastsat ambitiøse mål for reduktion af den administrative byrde – mindst 25 % generelt og mindst 35 % for SMV'er – og har indført nye redskaber, som skal hjælpe med at nå disse mål, bl.a. systematisk stresstestning af EU-lovgivningen og øget dialog med interessenter. Slovakiet er også nødt til at yde en indsats for at opfylde disse ambitioner. 78 % af virksomhederne mener, at kompleksiteten af de administrative procedurer er et problem for deres virksomhed, når de driver forretning i Slovakiet ([18]). Lange og komplekse administrative procedurer, uforudsigelige lovgivningsmæssige rammer, hurtigt skiftende lovgivning og utilstrækkelig investeringsplanlægning gør Slovakiets erhvervsklima til et af de mindst gunstige i EU. I Slovakiet har lovgivningen tendens til at ændre sig hurtigt, og hurtige lovgivningsprocedurer er blevet almindelige, når der vedtages ny lovgivning. Mellem oktober 2023 og februar 2025 blev 37 % af alle love vedtaget uden standardmæssige konsekvensanalyser og høringer af interessenter. Den nuværende ramme for bedre regulering i Slovakiet mangler klare og gennemsigtige regler og gennemføres ikke effektivt. Trods indførelsen af foranstaltninger til forbedring af erhvervsklimaet, herunder i Slovakiets genopretnings- og resiliensplan, har de samlede forbedringer været marginale.

(28) Slovakiets konkurrenceevne hæmmes af en fragmenteret offentlig forvaltning, begrænset gennemsigtighed i offentlige udbud og svag investeringsplanlægning. Lokal forvaltning lider under store forskelle i kommunestørrelse, underfinansierede yderligere ansvarsområder og manglende strategisk planlægning. Investeringsplanlægningen er stadig knyttet til EU's finansieringscyklusser og mangler en langsigtet vision, hvilket skaber usikkerhed for virksomheder og lokale myndigheder. Især små kommuner har brug for mere uddannelse og kapacitet til at forvalte investeringer og få adgang til EU-midler. På trods af nylige reformer i forbindelse med vurdering, udvælgelse og budgettering af offentlige investeringer, er overvågning og efterfølgende vurdering af projekterne fortsat svag. I takt med at Slovakiet udvikler en national investeringsstrategi frem til 2050, er det afgørende, at strategien sikrer bred politisk støtte og vedtages i god tid. En reform af den lokale forvaltningsstruktur og sikring af tilstrækkelig finansiering til de forskellige ansvarsområder kan i væsentlig grad fremme Slovakiets strukturelle kapacitet til investeringsplanlægning og -gennemførelse. Derudover er Slovakiet også nødt til at forbedre leveringen af offentlige tjenester af høj kvalitet på lokalt plan og styrke de lokale og regionale myndigheders finansielle uafhængighed og forvaltningskapacitet.

(29) Selv om de seneste reformer har til formål at forenkle procedurerne for offentlige udbud, er der stadig bekymringer over utilstrækkelig gennemsigtighed og konkurrence, idet procentdelen af offentlige kontrakter, der blev tildelt i procedurer med én enkelt tilbudsgiver, udgjorde 33 % i 2023. Gennemsigtighed og konkurrence i offentlige udbudsprocesser er nødvendige for at fremme god forvaltningsskik og sikre en mere effektiv udnyttelse af offentlige udgifter. På trods af vedtagelsen af loven om offentlige udbudsprocedurer, som har til formål at styrke reglerne for grønne offentlige indkøb og forbedre anvendelsen af kvalitetskriterier og beregning af livscyklusomkostninger, tildeles de fleste kontrakter i Slovakiet stadig på grundlag af den laveste pris.

(30) Der er bekymringer over det slovakiske retssystem. Navnlig er der stadig ikke tilstrækkelige garantier med hensyn til afskedigelse af medlemmerne af domstolsrådet. Flere udviklinger, såsom afviklingen af specialiserede korruptionsbekæmpende agenturer (den særlige anklagemyndighed og det nationale agentur for kriminalitet) samt virkningen af visse ændringer af straffeloven, giver anledning til alvorlig bekymring over robustheden af Slovakiets ramme for korruptionsbekæmpelse samt graden af specialisering og den institutionelle kapacitet, der er opbygget over tid. Som følge heraf blev politiets og anklagemyndighedens bestræbelser på at efterforske og retsforfølge kompleks korruption og korruption på højt plan alvorligt forstyrret, hvilket har indvirkning på den effektive opfølgning af igangværende og fremtidige sager. Denne udvikling vil kunne svække Slovakiets erhvervsklima og reguleringsmæssige rammer og dermed landets konkurrenceevne.

([18]) »Virksomhedernes holdning til korruption i EU«, Flash-rapport, Eurobarometerrapport (april 2024).

(31) Slovakiets digitale infrastruktur udgør en hindring for landets konkurrenceevne, idet 72,97 % af husstandene var dækket af net med meget høj kapacitet i 2024 efter en stigning fra 69,12 % i 2023 sammenlignet med EU-gennemsnittet på 82,49 % i 2024. Det anslåede investeringsunderskud på over 500 mio. EUR til gigabitkonnektivitet skal afhjælpes for at give virksomheder og offentligheden hurtigere, mere pålidelig og mere udbredt digital konnektivitet. For at lette udrulningen af ny digital infrastruktur er det vigtigt at strømline de lovgivningsmæssige rammer, skabe et gunstigt erhvervsklima for investorer og reducere den tid og de omkostninger, der er forbundet med udrulningen af digital infrastruktur.

(32) Den langsomme indførelse af digitale teknologier i Slovakiet udgør en yderligere udfordring for konkurrenceevnen og væksten, idet kun 62 % af de små og mellemstore virksomheder (SMV'er) opnår en grundlæggende digital intensitet sammenlignet med EU-gennemsnittet på 72,9 %. Det begrænsede samarbejde mellem erhvervslivet og forskningssektoren er en yderligere væsentlig hindring for økonomisk vækst og konkurrenceevnen. SMV'ers muligheder for at investere i forskning og udvikling er begrænsede, da den nuværende skatteincitamentsordning for forskning og udvikling er rettet mod større virksomheder. Slovakiets vækstpotentiale kunne øges ved at forbedre incitamentsordninger for forskning og udvikling og føre en mere målrettet forsknings- og udviklingspolitik over for SMV'er.

(33) Slovakiets økonomi, herunder den store og arbejdskraftintensive industrisektor, står over for udfordringer med at modernisere, opfylde klimamålene og forblive konkurrencedygtig. Den indenlandske produktionskapacitet er fortsat særlig begrænset i sektoren for nettonulteknologier. Ved at bevæge sig i retning af en mere diversificeret og innovationsdrevet økonomi, herunder i retning af grønne teknologier og automatiserede processer, kan Slovakiet øge sin langsigtede økonomiske bæredygtighed og modstandsdygtighed over for eksterne chok. Det kræver, at der foretages en klar prioritering af investeringerne. Den eksisterende lovgivningsmæssige ramme, der letter omstillingen af den slovakiske industri, kan suppleres af en mekanisme, der regelmæssigt reviderer og tilskynder til prioriterede foranstaltninger for industrisektoren og yderligere støtter dens omstilling, navnlig til nettonulteknologier og innovative teknologier. Da den slovakiske økonomiske model overvejende er baseret på samling af importerede mellemprodukter i efterfølgende produktionsled, begrænser dette den indenlandske værditilvækst og overførsel af ekspertise til lokale virksomheder. Der er behov for en yderligere indsats for at styrke integrationen af fremstillingsindustrien og nye industrisektorer i forsyningskæderne i hele EU.

(34) Slovakiet er fortsat stærkt afhængig af Rusland for så vidt angår fossile brændstoffer. I 2024 var ca. 70 % af naturgassen og mere end 80 % af den råolie, der blev forbrugt, af russisk oprindelse. Slovakiets bestræbelser på at bevæge sig væk fra russisk afhængighed går langsomt.

(35) De høje energiomkostninger for virksomhederne er fortsat en af de største flaskehalse for konkurrenceevnen i Slovakiet, mens regulerede energipriser for husholdningerne fortsat hindrer incitamenterne til at investere i energieffektivitet. I 2024 bidrog vedvarende energi kun til 24 % af det endelige bruttoenergiforbrug, hvilket er et godt stykke under EU-gennemsnittet på 47 %. Selv om Slovakiet for nylig har vedtaget reformer, der støtter udbredelsen af investeringer i overensstemmelse med REPowerEU-målene, er der behov for en yderligere indsats for at fremskynde udbredelsen af vedvarende energikilder, herunder vind, sol, geotermisk energi og vedvarende gasser. Samtidig bør tilslutningen af vedvarende energi til nettet gøres mere effektiv og mindre byrdefuld, herunder ved at prioritere investeringer, der letter nettilslutningen og fleksibiliteten. Dekarbonisering af boligopvarmningssektoren er fortsat afgørende for at mindske økonomiens afhængighed af fossile brændstoffer og opfylde landets klimamål. Geotermiske teknologier og varmepumpeteknologier er især underudnyttede i de store fjernvarmenet. Der er behov for en yderligere indsats for at forbedre energieffektiviteten, f.eks. i bygnings-, transport- og industrisektorerne, da der fortsat er udfordringer med hensyn til rettidig gennemførelse og opskalering af investeringer i både den offentlige og den private sektor.

(36) Den meget lave udbredelse af nulemissionsmobilitet i Slovakiet begrænser den indenlandske konkurrenceevne i landets store bilindustri. Dette illustreres af en af de laveste procentsatser for nye indregistreringer af nulemissionskøretøjer i EU (kun 2,9 % af nye indregistreringer af biler), men også af den forsinkede udrulning af nulemissionsopladnings- og optankningsinfrastruktur. Selv om Slovakiet har vedtaget visse reformer inden for rammerne af landets genopretnings- og resiliensplan (f.eks. handlingsplanen for elektromobilitet), er incitamenterne til at støtte udrulningen af nulemissionskøretøjer og -infrastruktur endnu ikke blevet til virkelighed. Udrulningen af de incitamenter, der er skitseret i handlingsplanen for elektromobilitet, er afgørende for at give den private sektor mulighed for at foretage betydelige yderligere investeringer. På samme måde moderniseres den slovakiske jernbanetransportinfrastruktur kun langsomt, hvilket begrænser dens tiltrækningskraft for både passagerer og virksomheder. Desuden mangler Slovakiet en centraliseret tilgang til langsigtet finansiering af strategiske renoveringer af den nationale transportinfrastruktur, f.eks. gennem en særlig central fond for transportinfrastruktur til fremskyndelse af den nationale finansiering på mellemlang og lang sigt. Forvaltningen af den nationale jernbaneinfrastruktur tilskynder heller ikke til hurtige opgraderinger af det eksisterende net.

(37) Slovakiet er langt fra at nå målet for deponering af kommunalt affald i 2035. Der er behov for forbedret affaldshåndteringen med henblik på en bedre ressourceudnyttelse for at begrænse deponering og øge anvendelsen af cirkulære materialer. Kvaliteten af slovakiske overfladevandområder forringes på grund af utilstrækkelige vandforvaltningsforanstaltninger. Disse vandområder er blevet sat under pres på grund af et øget antal ekstreme vejrforhold, for høje mængder forurenende stoffer og hyppige ændringer i vandområdernes udformning og strømning. Vandområdernes tilstand kan imidlertid forbedres, og vandresiliensen over for tørke og oversvømmelser kan styrkes ved at indføre en bedre bæredygtig vandforvaltning. Desuden er det afgørende at prioritere naturbaserede løsninger og genopretning af vandløb frem for opførelse af nye vanddæmninger og anden »grå infrastruktur«, samtidig med at disse foranstaltninger omsættes til relevante nationale politikker. Slovakiets kulstoffjernelse lever ikke op til det ambitionsniveau, der er nødvendigt for at nå 2030-målene for arealanvendelse, ændringer i arealanvendelse og skovbrug. En forøgelse af kapaciteten til kulstoffjernelse og de slovakiske skoves modstandsdygtighed kræver bedre beskyttelse af biodiversiteten, navnlig gennem færdiggørelse af zoneinddelingen af nationalparker, plantning af skove med flere arter og generationer og bevarelse af naturressourcer.

(38) Slovakiet har en relativt lav arbejdsløshed, men langtidsledigheden og ungdomsarbejdsløsheden er fortsat høj, og det samme gælder arbejdsløsheden blandt dårligt stillede grupper såsom romaer og personer med et lavere kvalifikationsniveau. Samtidig er den kønsbestemte forskel i beskæftigelsesfrekvensen i Slovakiet relativt lav i forhold til EU-gennemsnittet, men kvinder er i vid udstrækning underrepræsenteret på arbejdsmarkedet. Bestræbelserne på at øge kvinders deltagelse på arbejdsmarkedet kan bidrage til at afhjælpe den stigende mangel på arbejdskraft. Investeringerne i politikker, der skal hjælpe sårbare grupper med at komme eller forblive i arbejde for at fastholde deres deltagelse på arbejdsmarkedet, er fortsat lave. Deltagelse på arbejdsmarkedet, navnlig for kvinder, hindres også på grund af utilstrækkelig tilgængelighed og brug af økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet, især for børn under 3 år. Mulighederne for fleksible arbejdsordninger er også begrænsede, hvor støtte til deltidsbeskæftigelse f.eks. kan øge småbørnsforældres deltagelse på arbejdsmarkedet.

(39) Slovakiet står over for et betydeligt misforhold mellem udbudte og efterspurgte færdigheder, bl.a. på grund af manglen på arbejdstagere med grønne og digitale færdigheder. Dette kræver en betydelig og målrettet opkvalificerings- og omskolingsindsats. Landet har et lavt antal IKT-specialister og en lav andel af studerende, der er indskrevet på STEM-programmer. Samtidig står det slovakiske uddannelsessystem over for mange udfordringer, herunder mangel på lærere og et behov for uddannelsesprogrammer for lærere, langsigtet underfinansiering og ringe resultater med hensyn til grundlæggende færdigheder blandt studerende og voksne. Siden 2020 har risikoen for fattigdom og social udstødelse været stigende. Slovakiets børnefattigdomsrate oversteg EU-gennemsnittet i 2023, og selv om børnefattigdomsraten forbedredes i 2024, er den fortsat høj, og der er fortsat betydelige regionale forskelle, navnlig i landets østlige region. Mens foranstaltninger, der støttes af genopretnings- og resiliensplanen, Den Europæiske Socialfond Plus og Den Europæiske Fond for Regionaludvikling, har til formål at mindske segregeringen af romaer inden for uddannelse og sikre lige og inklusiv adgang til uddannelse af høj kvalitet på alle niveauer, halter kapaciteten på lokalt plan til gennemførelse bagefter, navnlig hvad angår infrastrukturprojekter.

(40) Modstandsdygtigheden i Slovakiets sundhedssystem er under pres på grund af mangel på og aldrende sundhedspersonale. Personaleniveauet ligger under EU-gennemsnittet, og næsten en fjerdedel af sygeplejerskerne nærmer sig pensionsalderen. Den begrænsede indsats for at øge indskrivningen på medicinske studier, forbedre arbejdsvilkårene og modernisere infrastrukturen lægger yderligere pres på systemets kapacitet. Strukturel ineffektivitet på hospitaler og vedvarende underfinansiering, navnlig inden for forebyggende pleje, som kun modtog 2,0 % af de samlede sundhedsudgifter i 2022, forværrer situationen. Finansielle vanskeligheder har ført til betydelig gæld og lange betalingsforsinkelser på større statslige hospitaler, hvilket underminerer bestræbelserne på at forbedre effektiviteten. Genopretnings- og resiliensplanen har bidraget til visse forbedringer i adgangen til sundhedsydelser og bedre koordinering på tværs af plejeniveauer. Der er imidlertid behov for en yderligere indsats for at styrke den primære sundhedspleje og sikre en tilstrækkelig forsyning af kritiske medicinske produkter og infrastruktur. Desuden er langtidsplejeydelserne fortsat underfinansierede og ret begrænsede, navnlig for sårbare grupper. På grund af den aldrende befolkning står sundheds- og langtidsplejesystemerne over for udfordringer med hensyn til finanspolitisk holdbarhed på mellemlang og lang sigt.

(41) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euromedlemsstaternes økonomier og disse økonomiers kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet i 2025, at euromedlemsstaterne træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til at efterkomme henstillingen fra 2025 om den økonomiske politik i euroområdet. For Slovakiet bidrager henstilling 2, 3, 4, 5 og 6 til at efterkomme den første henstilling om konkurrenceevne i henstillingen om euroområdet, mens henstilling 1, 5 og 6 bidrager til at efterkomme den anden henstilling om modstandsdygtighed, og henstilling 1, 3 og 6 bidrager til at efterkomme den tredje henstilling om makroøkonomisk og finansiel stabilitet i 2025-henstillingen,

(42) I lyset af Kommissionens dybdegående undersøgelse og konklusionerne om tilstedeværelsen af ubalancer afspejler henstilling 1, 2, 3 og 5 henstillinger i henhold til artikel 6 i forordning (EU) nr. 1176/2011. De politiske tiltag, der er nævnt i henstilling 1, bidrager til at håndtere sårbarheder relateret til boligmarkedet og husholdningsgælden. De politiske tiltag, der er nævnt i henstilling 1, 2 og 5, bidrager til at afhjælpe sårbarheder i forbindelse med betalingsbalancen. De politiske tiltag, der er nævnt i henstilling 1, 3 og 5, bidrager til at afhjælpe sårbarheder i forbindelse med konkurrenceevnen. Henstilling 1, 2, 3 og 5 bidrager til dels at rette op på ubalancer, dels at gennemføre henstillingen vedrørende den økonomiske politik i euroområdet, jf. betragtning 41,

HENSTILLER, at Slovakiet i 2025 og 2026 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. øge de samlede forsvars- og sikkerhedsudgifter og styrke det overordnede forsvarsberedskab, samtidig med at gældsholdbarheden sikres, i overensstemmelse med Det Europæiske Råds konklusioner af 6. marts 2025; overholde de maksimale vækstrater i nettoudgifterne som henstillet af Rådet den 21. januar 2025 med henblik på at bringe situationen med et uforholdsmæssigt stort underskud til ophør, samtidig med at der gøres brug af muligheden under den nationale undtagelsesklausul for at øge forsvarsudgifterne; gøre skattemikset mere effektivt, bl.a. ved at mindske de negative incitamenter på arbejdsmarkedet og gøre større brug af skatter, der er mindre skadelige for væksten, såsom miljøafgifter og løbende ejendomsskatter; forbedre udgiftseffektiviteten ved f.eks. at gennemføre udgiftsanalyser; fortsætte med at styrke overholdelsen af skattereglerne, herunder gennem yderligere digitalisering af skatteforvaltningen; afvikle de gældende energistøttenødforanstaltninger og sikre, at de er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er finanspolitisk overkommelige og bevarer incitamenterne til energibesparelser; støtte boligudbuddet og udvide lejemarkedet ved at fremskynde boligbyggeriet og fremme socialt boligbyggeri under hensyntagen til regionale forskelle;

2. i lyset af de gældende frister for en rettidig gennemførelse af reformer og investeringer inden for rammerne af forordning (EU) 2021/241 fremskynde gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet; fremskynde gennemførelsen af programmet vedrørende samhørighedspolitikken (EFRU, FRO, ESF+ og Samhørighedsfonden), idet der bygges på de muligheder, som midtvejsgennemgangen giver, hvor det er relevant; udnytte EU-instrumenterne bedst muligt, herunder mulighederne under InvestEU og platformen for strategiske teknologier for Europa, med henblik på at øge konkurrenceevnen

3. sikre et gunstigt erhvervsklima ved at skabe mere forudsigelige lovgivningsmæssige rammer ved at forbedre rammen for bedre regulering og sikre, at konsekvensanalyser og høringer af interessenter integreres i lovgivningsprocessen; afhjælpe fragmenteringen af forvaltningsstrukturerne, bl.a. ved at udarbejde en reform af den lokale forvaltning; sikre offentlige tjenester af høj kvalitet gennem bedre koordinering og politikudformning; sikre gennemsigtighed og konkurrence i offentlige udbudsprocesser for at fremme god forvaltningsskik og sikre en mere effektiv udnyttelse af offentlige udgifter samt øge anvendelsen af kvalitetsrelaterede kriterier og livscyklusomkostninger i forbindelse med offentlige indkøb; styrke retssystemet og øge effektiviteten af korruptionsbekæmpelsessystemet, herunder ved at sikre tilstrækkelig, uafhængig og effektiv efterforskning og retsforfølgning af korruptionssager på højt plan og tilstrækkelig specialiseret kapacitet hos politiet og anklagemyndigheden

4. styrke den digitale infrastruktur ved at afhjælpe investeringsunderskuddet for gigabitkonnektivitet og strømline reguleringen for udrulning af infrastruktur; øge anvendelsen af digitale teknologier, navnlig blandt SMV'er, ved at fjerne flaskehalse i udrulningen af disse; forbedre forsknings- og innovationspolitikken ved at tilskynde til samarbejde mellem erhvervslivet og forskningssektoren og ved at revidere skatteincitamentsordningen for forskning og udvikling for at give større støtte til SMV'er

5. prioritere investeringer i ren og effektiv produktion og i anvendelsen af energi og ressourcer; styrke den lovgivningsmæssige ramme for at støtte grønne teknologier og produkter og fremme investeringer for at øge industriens konkurrenceevne og økonomisk diversificering; fremskynde diversificeringen af forsyningen af fossile brændstoffer for at udfase afhængigheden af russiske kilder; fremskynde udbredelsen af vedvarende energi og samtidig gøre procedurerne for tilslutning af vedvarende energi til nettet mere effektive og mindre byrdefulde; støtte yderligere investeringer i net, navnlig elnet, samt i dekarbonisering af varmesektoren; støtte yderligere udrulning af nulemissionsmobilitet og modernisering af jernbanenettet ved at reformere den nationale forvaltning af jernbane-infrastrukturen og skabe en særlig investeringsramme; forbedre affaldshåndteringen med henblik på en bedre ressourceudnyttelse og genanvendelsen af kommunalt affald og emballageaffald, styrke bevarelsen af naturressourcer og øge vandresiliensen ved at integrere naturbaserede løsninger og fuldføre inddelingen af beskyttede naturområder

6. styrke underrepræsenterede gruppers deltagelse på arbejdsmarkedet og indføre mere fleksible arbejdsordninger for forældre med børn; øge tilgængeligheden og brugen af økonomisk overkommelig førskoleundervisning og børnepasning af høj kvalitet for børn under 3 år; styrke undervisningen i grundlæggende færdigheder, herunder for børn fra dårligt stillede miljøer, navnlig i marginaliserede romasamfund, samtidig med at der sikres lige og inklusiv adgang til uddannelse af høj kvalitet på alle niveauer; øge den politiske indsats med henblik på tilvejebringelse og erhvervelse af færdigheder og kompetencer ved at sikre omskolings- og opkvalificeringsmuligheder for voksne, investere i uddannelse af lærere og øge indskrivningen i STEM-uddannelsesprogrammer; forbedre den primære sundhedspleje, navnlig for sårbare personer, og udbygge de forebyggende sundhedsforanstaltninger; styrke sundhedssystemets modstandsdygtighed inden for kritiske medicinske produkter, infrastruktur og sundhedspersonale ved at fastholde og tiltrække kvalificeret arbejdskraft, samtidig med at sundhedssystemets finanspolitiske holdbarhed sikres; sikre økonomisk overkommelig langtidspleje af høj kvalitet.

Udfærdiget i Bruxelles, den 8. juli 2025.

På Rådets vegne

S. LOSE

Formand